

I ɔa· yaeg

raj Sv mŌa»

A» 34 j | a\$-04, (m\$- 05 meäkaizt)

#s A» me

#ithas	1
äaiPtkaAæpr mŌa»	2
5,000 épyeseAixk kl raiz pr mŌa»	2
iktnemlly kl mŌa» ka äyaeg ikya j æ	2
äaiPtka l ena	2
mŌa» kemlly ka Égtan äaiPtkaAæRŌara	2
xnadæz ya nkd raiz	2
j ma (³ifq) kafR	2
name (fībq) kafR	2
bk Ōara ik@ g@ Égtan	2
nkd picly-	3
@k épya ka raj Sv mŌa» n hanæpr	3
raj Sv mŌa» ka inrStlkr[	3
dan kl äaiPtkaAæpr raj Sv mŌa»	3
datVy sSwaAæseäaPt Anndan	3
kaykAæAækaekya j aneval a Égtan	3
Vyy keil @ dl g\$ Aiçm	3
\ [/ inj l Aiçm	3
væn ka Égtan	3
dyy	3
raj Sv mŌa» kaebad mel gana	3
äaiPtka kl äitil ip	3
ivoift Égtan	3
d{f	4
äma[keëp meäyaeg nhkikya j a skta	4
Aixhr[	4
kän Aixhr[kr skta hē	4
AitirkT zLk	4
Awil{f	4
zBdavl l	4

j ha- tk hme yad Aata hēik A»] k, l ɔakar @v< j n-svl sSwa@-sdlv raj Sv mŌa» ke äit savxan rhte hē iksl smy me #nkl l agt maç 20 pŕse hadl wl, l ikn #nka äyaeg n ik@ j ane pr iksl ÉI kin:0 A»] k Ōara iqPp[l AvZy kr dl j atl wl, yha- tk ik Aaj ÉI iksl kayZal a me raj Sv mŌa» kl ccarkesmy äTyk äitÉagl sj g hæj ata hē, l ɔa-yaeg ka yh A» äiaqz \$Sq #fyä kMpnl ke 205 v; R pirane Smkt-icNh kae smipit hē raj Sv mŌa» !

#ithas

raj Sv-mŌa» @v< mŌa»-pçk sdlv hl Éy @v< sllman ka ätlk rha hē, l acgæ ka yh manna hēik

saxar[pç¹ kl Apj a mŌa»-pç pr ka\$ ÉI äI ɔ iksl ÉI trh se Aixk äamai[k ya vaStivk haeta hē,

yid hm mŌa»-zLk ke %dgm pr @k dl:q fal ætae hmepta cl ta hēik #ska AiÉäy äI ɔ kae Aixk ämai[k bnana nhk-wa, #ska AiÉäy maç \$Sq #fyä² kMpnl keil @ raj Sv @kiçT krna wa,

äiaqz zaskaæ ne svlæwm Éart me v; R 1797 me mŌa»-zLk kae l aglikya wa j æik äarMÉ me b%al, ibhar, bnars @v< %flsa tk hl slimt wa, bad me #skae kr ke èp me äitSwaipT kr idya gya ij skae pil s VyvSwa ke il @ äarMÉ me Éartly vi[kae tva Vyapairyæ se il ya jata wa, #sse Nyayal y zLk ka Égtan krne me shayta iml tl wl Aæ samalyt> #sse raj Sv me ÉI vlt~ hadl wl, %s smy Aaykr, %Tpad-zLk ya slma-zLk Aaid j ŕe kr nhk-hæte we tva äzasn ka raj Sv mŌyt> Élt-raj Sv pr hl Aaxairt haeta wa,

j ŕe-j ŕe äiaqz zaskaæ ne Éart me Apne saèaJy ka ivStar ikya vŕe-vŕe mŌa»-zLk kl Vyapkta me ÉI vlt~ h\$, ij s smy \$Sq #fyä kMpnl kae äiaqz saèaJy me äitSwaipT ikya gya, Qlk %skæpZcat! #skae svlæwm v; R 1860 me Aixinym XXXV Ōara

¹ yh @k imllyavxar[a hē vaStv meraj Sv mŌa» ya mŌa» pçk ka äyaeg Nyayl yækaecl anekeil @ zLk ke èp me @kiçT ikya jata hē #nseiksl äI ɔ kl mal kta ya %ska imllyä haeta äamai[t nhk-hæta, tñ gl kaf savj ink hæj anekepZcat! yh tllly shl ätit haeta hē

² yh ÉI @k %Tskta ka iv; y hēik %pinvæ keidnæme'di] [pvlR@izya' namk ka\$ pðbx nhk-wa, #s äkar sebmað wa# l f (isyam), kMbaifya, #faniçya, baifinyæ j ava, smaça, ml çzya Aaid j ŕedzækeil @ pvlRÉart j ŕepðbx ka äyaeg ikya jata wa, [@ Nyllmp Aad \$Sq #fyä', 17 scarl mp Aad sa^w \$Sq @izya, pñQ 12; Agkar: isqlj @f qlpl st' @ j nrl mp Aad id \$Sq #fij ba\$ ircFRBI æn', 1683 sl \$, pñQ 96, Ayllwlyæ vñs Aad dl \$Sq]

Vyavhairk (ivixsgt) kr idya gya wa, k\$ sxaenæke pZcat! vtñan Aixiny m tÿar huAa ij se Éartly mŌa» Aixiny m, 1899 kha j ata hē #s Aixiny m ke inymavl I (Éartly mŌa» inymavl I) v; R1925 mē tÿar ik@ g@, v; R1899 se l kr Ab tk #s Aixiny m mē 51 sxaen ik@ j a cke hē Aktm sxaen v; R2004 mēikya gya wa,

#s Aixiny m mē k\$ àkar ke mŌa»-zlk kae silmil t ikya gya hē Élm-Atr[, blma paēl isyaē vcn-pÇ, inyī k-pÇ Aaid pr dÿ mŌa»-zlk ÉI #s Aixiny m ke ANTgt silmil t hē #s Aixiny m mē k\$ raJyæ Ōara sxaen ÉI ikya j a cka hē Aaf àTyk raJy mē zlk kl dr iÉNn-iÉNn hē

#s Aixiny m mē àiPtkaAæpr ÉI raj Sv mŌa» kae silmil t ikya gya hē Sp:q hē ik yh inym pñe Éart mē sman ép se l agl haeta hē l ōa-yaēg ke vtñan A» mēkwl àiPtkaAæpr l gneval eraj Sv mŌa» kl ccaRkl g\$ hē

à iPtkaAæpr mŌa»

inMnil iot AnŌDelæ mē hm samalyt> æm %TpNn krneval ekD %dahR[æspr ccaRkrge

5,000 épyese Aixk kl raiz pr mŌa»

kwl 5,000 épyē se Aixk raiz ke l n-dn pr hl raj Sv mŌa» kl AavZykta haetl hē yid yh raiz 5,000 épye tk hē tæ iksl ÉI àkar ke mŌa» kl AavZykta nhl<hē prNtu yid yh raiz 5,000 épye se @k pša ÉI Aixk hē tæ raj Sv mŌa» kl AavZykta haēl,

iktne mly kl mŌa» ka àyaēg ikya j a@

àyaēg kl j ane val l raj Sv mŌa» ka mly kya haēg? àTyk àiPtka pr kwl @k épye kl mŌa» l g\$ j a@gl, #sse ka\$ ANtr nhl<pftl ik yh raiz 5,100 épyehya 5,10,000 épyehē

à iPtka l na

yid Aap iksl Vyikt kae 5,000 épyese Aixk raiz ka Égtan krte hē tæ Aapkae #ske il @ mŌa»-ykt àiPtka AvZy àapt krnl caih@ (xara 30), #s Aixiny m mē %LI iot Dñ ke il @ yh inym kD àiPtkaAæpr l aglnhl<haēg,

yid àptkÄak mŌa»-ykt àiPtka dne se mna krta hē tæ %s pr 100 épye tk ka d{f l gaya j a skta

hē (xara 65),

mŌa» kemlly ka Égtan àptkÄak Ōara

k\$ bar yh ivcar %TpNn haē j ata hē ik raj Sv mŌa» kl l agt kañ vñn krga? #s sbx mē inym pl[lt> Sp:q hē j ae Vyikt xnraiz ka Égtan àpt krta hē vhl Vyikt %s àiPtka pr mŌa» l gane twa %ska Égtan krneke il @ %Ärdayl hē (o{f 30), twaip, Vyvhaylt> j ae sSwa@- xnraiz ka Égtan krtil hē vhl raj Sv mŌa» ka ÉI àav-xan krtil hē

xnadē ya nkd raiz

j b ÉI nkd ya xnadē Ōara xnraiz kl àiPt haetl hē tæ raj Sv mŌa» kl AavZykta pftl hē j b Aap iksl \[ke Égtan ke ép mē ka\$ cl spiÄ àapt krte hē tæ %s smy ÉI raj Sv mŌa» kl AavZykta pftl hē

j ma (3ifq) kafR

hStizLp Aaid ka saman bñne val e kD j n-swl sSwaAæ ne ÉI Ab j ma (3ifq) kafR Sv lkar krne àarMÉ kr id@ hē @sl iSwit mē kya krna caih@? Kya %nkæ zlk-pclR pr raj Sv mŌa» l ganl caih@?

j b ka\$ Çahk iksl j ma (3ifq) kafR kemaXym se Égtan krta hē tæ vñ iksl xnraiz ka Égtan nhl< krta, zlk-pclR iksl \[kl pavtl maÇ hē #sil @ Aapkae raj Sv mŌa» ka àyaēg krne kl AavZykta nhl<hē

name(fibq) kafR

name(fibq) kafR maml e mē yh iSwit waēl sl iÉNn haetl hē #s maml emē xnraiz Çahk ke oate se slxe dkan ke oate mē ANtirt haē j atl hē kya #s maml e mē raj Sv mŌa» kl AavZykta haetl hē?

saxar[t> #s àkr[mē raj Sv mŌa» kl AavZykta nhl<haetl, prNtu yid Çahk àiPtka⁴ kl mag krta hē tæ %s àiPtka pr raj Sv mŌa» l g\$ j anl caih@,

blk Ōara ik@ g@ Égtan

j b Aap Apne blk oate mē xnraiz j ma krte hē tæ %s iSwit mē kya haeta hē? #ske il @ iksl ÉI àkar kl raj Sv mŌa» kl AavZykta nhl<pftl⁵, Qlk %sl àkar j b Aap blk se xnraiz ka Aahr[krte hē ya iksl tñly p]kar ka clk Énate hē tæ %s iSwit mē ÉI raj Sv mŌa» kl AavZykta nhl<haetl,

³ ivÄ (sŌya 2) Aixiny m, 2004 Ōara àitSwaipT (2004 ka 23) @s 117 (iii) pæ saē épyæke il @ (idnak 10.9.2004 sel agl)

⁴ nkd pclRka\$ Aapcairk àiPtka nhl<haetl,

⁵ Dñ 'j', AnŌDel-56, Anstl l

prNtu j b Aap bk kl iksl Swayl-j ma inix kae Ématehktae %s iSwit me raj Sv mŌa» kl AavZyk-ta haetl hf

nkd picŷa-

yid nkd pclRseyh pta nhkcl ta ik Égtan àaPt haecika hf (ya mal kl spidŷl hae g\$ h) tae yh maÇ bce ge mal ka pÇk hf, %s iSwit me Él raj Sv mŌa» kl AavZykta nhkhaetl,

@k épya ka raj Sv mŌa» n hanepr

@sl iSwit me Aap dae ya dae se Aixk mŌa» I ga skte hf ij sse ik %nka kl yaeg @k épya hae j ae,

yid iksl iSwit me yh mŌa» Él %pl Bx n hae tae Kya krna caih@? Vyvhayit> @sl iSwit me l aeg #s àkar kl àaiPtkaAae kae ibna mŌa» ke Daef dete hf kD I aeg @sl iSwit me Aar0@s0@n0@0 namk s[Pt]rae ka àyaeg krke raj Sv mŌa» kl Anpl Bxta kae #igt kr dete hf Aar0@s0@n0@0 (rwNyl SqaMp naŷ Avl bl) yain "raj Sv mŌa» %pl Bx nhl?

raj Sv mŌa» ka inrStikr[

raj Sv mŌa» kae inrSt kr dna caih@ ij sse ik #skaepin> àyaeg men l aya j a ske yh inrStikr[dae roa@-olckr ya prSpr dae roa@-kaqne ka (X) icNh l gakr ya mŌa» pr hSta]r krke ikya j a skta hf (xara 12),

yid mŌa» ka %pykt ep se nhkkaqa gya hf tae àaiPtka kae mŌa»-riht mana j ata hf, #ske il @ 100 épye tk ka d{f Él l gaya j a skta hf (xara 65),

dan kl àaiPtkaAaepr raj Sv mŌa»

yid Aap danraiz ya iksl %phar keil @ àaiPtka de rhehktae %ske il @ raj Sv mŌa» kl AavZykta nhk hf, #s àkar kl àaiPtkaAae kae Éartly mŌa» Aix-inym ke ANTglt Dŷ⁶ àaPt haetl hf Kyaek yh Égtan ibna iksl àit) I keikya j ata hf,

datVy sSwaAae se àaPt Andan

%pykt Dŷ datVy-sSwaAae se àaPt Andan pr nhk dl j atl hf yid datVy-sSwa àaiPtka kl mag krtl hf ya Aap raj Sv mŌa» ka àyaeg krna cahte hktae Aapkae kwl raj Sv mŌa» I gl àaiPtka hl dnl caih@,

kaykÄAae kae ikya j aneval a Égtan

Vyy keil @ dl g\$ AiÇm

yid Aap kayal y Vyy ke il @ iksl kaykÄAae kae xnraiz àdan krte hf tae iksl raj Sv mŌa» kl AavZykta nhk hf, tTpZcat! j b AViyt xnraiz vaps kl j atl hf tae %s iSwit me Él raj Sv mŌa» kl AavZykta nhkhaetl, Kyaek yh Égtan ibna iksl àit) I keikya j ata hf,

\ [/ inj l AiÇm

iks l Él kaykÄAae \ [ya inj l AiÇm àdan krte smy Aapkae \ [ya AiÇm àaiPtka pr raj Sv mŌa» I gane kl AavZykta haetl hf, j b kaykÄAae Óara \ [l aqas j atl hf tb Él raj Sv mŌa» I ga@ j anekl AavZykta haetl hf,

væn ka Égtan

j b væn, invÄ-væn (pæn) ya #sl àkar ka ka\$ ANy Égtan ikya j ata hf tae %s iSwit me Él raj Sv mŌa» I ga@ j anekl AavZykta haetl hf⁷,

dyy

k\$ bar ka\$ Vyikt kD xnraiz zI° hl l aqane ke nam pr %xar l ða hf, #s àkar ke àkr[æm\$ k\$ bar l aeg àma[k tŷar nhkkrte ve saxar [t> @k sadepÇ pr xnraiz il o l ðehkAaf %ske ^pr dyy (Aa\$0 Aa0 yD) il o ðehk twa %s pÇ pr hSta]r kr dete hf bad me j b xnraiz vaps l aqas j atl hf tae %s pÇ kaen:q kr idya j ata hf,

#s àkar ke dyy kae àaiPtka mana j ata hf Aaf samalyt> #s pr raj Sv mŌa» I ga@ j anekl AavZykta haetl hf,

raj Sv mŌa» kae bad me l gana

man l ij @ Aapne iksl ANy Vyikt kae xnraiz ka Égtan ikya Aaf %sne Aapkae raj Sv mŌa» ke ibna àaiPtka de dl, #s àkar kl iSwit me Aap %s àaiPtka / àma[k pr Svy< raj Sv mŌa» I ga skte hktae %skae inrSt kr skte hf,

àaiPtka kl àitil ip

yid ka\$ Vyikt Aap se àaiPtka kl àitil ip magta hf tae %s iSwit me Kya krna caih@? yid Aap %s àaiPtka kl àitil ip ðete hf ij s pr phl ehl raj Sv mŌa» I gl h\$ hf tae %s àitil ip pr raj Sv mŌa» I gane kl AavZykta nhk hf, prNtu yid Aap àaiPtka kl dŷrl àit inglt krte hktae %ske ^pr raj Sv mŌa» I gane kl AavZykta hf,

ivoiÇt Égtan

ka\$ Él Vyikt j ae raj Sv mŌa» n l gane ke il @

⁶ Dŷ 'o', AnÇDel-53, Anstbl I

⁷ szSÇ stly bl æv<pil s keszSÇ ispaihyækae àdan ik@ j aneval evæn twa invÄ-væn sbxl Égtan raizyækae #s Ainvaylta se Dŷ àaPt hf (Dŷ " æv<, AnÇDel 53, Anstbl I),

Égtan raiz kae ivoiƒt kr dta hē %s pr 100 épyetk ka d{f l gaya j a skta hē (xara 65),

d{f

àma[keêp meàyaag nhkikya j a skta yid iksl àaiPtka pr raj Sv mŌa» %pyKt Fg se nhk l ga hŌa hē tae %s àaiPtka kae (àaPtkaÀar Ōara) Nyayal y meàyaag nhkikya j a skta, twaip, ÉgtankÀar %s àaiPtka pr bad me mŌa» l gahr %s àaPtkaÀarkeivê~ àyaag kr skta hē

Aixhr[

ij n àl Ōa» pr %pyKt Fg se mŌa» nhk l ga\$ g\$ hae %n àl Ōa» kae iksl ÉI savj ink Aixkarl Ōara Aixüt ikya ya Apne Aixkar me il ya j a skta hē bad me %n àl Ōa» kae smahÀar ke pas Éj a j a skta hē j ae ik AitirkT zLk @v<Awl{f ke il @ Aadz deskta hē

kañ Aixhr[kr skta hē

ka\$ ÉI savj ink Aixkarl (smahÀar ij l axlz Aid) iksl ÉI @sl àaiPtka ka Aixhr[kr skta hē ij s pr %pyKt mŌa» n l gl h\$ hae #s sbx me rajy srkar yh in[ly krtl hē ik iks vyikt kae #s àyaag n ke il @ savj ink Aixkarl kha j a@ga, twaip, pil s Aixkarl #s àkar kl àaiPtkaAae ka Aixhr[krne ke il @ àaixkt nhk hē (xara 33),

AitirkT zLk

smahÀar dy zLk se ds g[a AitirkT zLk ka Égtan krneka Aadz deskta hē

Awl{f

AavZyktanisar raj Sv mŌa» ka àyaag n krne ya %skae %pyKt Fg se inrSt n krne pr 100 épyetk ka Awl{f l gaya j a skta hē (xara 65),

zBdavl l

Atr[- qalS) r

Aixüt - kañ) Skiqf

Aixhr[- kañ) Skznl

Aahr[- ivdlfa/ l

Kin:Q - j lnAr

xnadz - ck

ingit - #Zyl

inyi k-pÇ - pavr Aad) AqanlR

inrSt - kñsl

pÇk - ppr

aitSwapn - irPI Smblq

ait) l - kiNsfren

àl Ō - faKythlq

àaixkt - Aadvra#j fl

àaiPtka - irisPq

mŌa» - SqMpl

raj Sv - ravlyl

vcn-pÇ - àaimsir naq

smipit - fiefkqf

sj g - Al qR

Smkt-icNh - rēl k

sdÉR

- Éartly mŌa» Aixinym (si) Pt iqPpi[ya» ke saw Aixinym); sŠkr[2004, àkazk: àa) znl bk piBl zSš 36/ 10, iŌtly tl , pWlRpqd ngr, n\$ id-LI I-110008, mly 40 épye
- Éartly mŌa» Aixinym pr daeal' kl iqPpi[ya» 9va-Skr[, 1987/ idLI l l ae ha^s, 77, gaŌl e baj ar, Nyul kaqr ke samne idLI I-110054 Ōara v; R 1987 me pn> miŌt (piriz:q siht) mly 825 épye
- Agkar> isqlj @f qMPLs; Kl af j Kks @f ma#kl ÉImñ, 1997, irvr bKs kpnl il 0 396, mharaj raf, qiqyn, bkak 10200, wa\$ l f; mly 2,850 Éaq
- AyWMya> vins Aad id \$Sq; firk gainlyr, 2004; irvr bKs kpnl il 0 396, mharaj raf, qiqyn, bkak 10200, wa\$ l f; mly 1,350 Éaq

l Ōa: yag kya hē - 'mank ihNdl kae' ke Anisar yaag ke km se km 40 Awl hae hē gi[t me yaag ka Awl hē dae sŌyaAae kae j afna, AaxyaiTmk ép se yaag ka Awl tpSya Awva saxna haeta hē 'i lmŌgvlIta me Égan 'i lke[ne in:kam kmR kae yaag btaya hē l Ōa kmR me yh tlnae Éav ATyNt mhTvp[R hē yid l Ōakar l Ōa il one Aaf yaag l game me yaag) l Kl icNta n kre tae AvZy hl sSwaAae ke l Ōa-j aŌa mesixar haega, l Ōa: yag ka yhl %Ōzy hē

l Ōa: yag hr mah àkaizt haeta hē #smej n-svl sSwaAae ke inymn v l Ōa à[al l se sMbiNxt iv; ya» pr ccaRkl j atl hē yh iviÉNn j n-svl sSwaAae datVly sSwaAae v A»e[[àit:Qanae (Aafq) m] me l gÉg 1700 Vyi' ya» kae ivtirt ikya j ata hē. **l Ōa: yag** ke àTyūpadn ya pnivitr[kae Aka%{q@f #i{fya aadsiht krtā hē yid @sa Alyvsaiyk %Ōzy se ikya j ae @v<#nke Ōat kae AiÉSvlikar ikya j ae,

AaI Éa; a me l Ōa: yag - This issue of Lekha-Yog is available in English as **AccountAble**.

l Ōa: yag ka vaÉ-Svêp - **l Ōa: yag** ke sÉI pirane A»ae ke AaGl sŠkr[(**AccountAble**) hmare vaÉ-Svl www.AccountAid.net pr %pl Bx hē #nka ihNdl vaÉ-Svêp kD smy pZcat wāpt hae skga,

ivix-vyaŌya - yha-pr %ll iot ivix kl vyaŌya saxar[j ankari htu kl gyl hē At> invdn hē ik ka\$ ÉI mhTvp[R in[ly l ne se pWlR Apne pramzŌataAae se sMmit l el &

pÇacar - Aapke àZnae Aaf sHavae ka Svagt hē hmara pta hē - Aka%{q@f #i{fya, 55-bl, o{f sl, is' awR ivStar, n\$ idLI I-110 014; dŌÉa; - 011-2634 3128; dŌÉa;/aitêp ài; ka - 2634 6041; \$-ae - accountaid@vsnl.com; accountaid@gmail.com

© AccountAid™ India iv³m svtl bzaŌ 2062; m\$ 2005 \$Svl,